

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2010, Volume: 5, Number: 1, Article Number: 1C0130

EDUCATION SCIENCES

Received: July 2009

Accepted: January 2010

Series : 1C

ISSN : 1308-7274

© 2010 www.newwsa.com

Lütfi Üredi

Mersin University

lutfiuredi@mynet.com

Mersin-Turkey

**İLKÖĞRETİM ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE İLİŞKİN ALGILARININ
ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

ÖZET

Bu araştırmada, ilköğretim öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Sosyal statü, mesleki formasyon, öğretmen yeterlilikleri ve genel meslek algılarının ise öğretmenlerin buldukları kademeye göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Öğretmenlerin görev yaptıkları okul türüne göre alan bilgisi, mesleki formasyon ve genel meslek algılarının $p < .01$ düzeyinde anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Öğretmenlerin sosyal statü, etik değerler ve öğretmen yeterliliklerine ilişkin algılarının ise görev yaptıkları okul türüne göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p > .05$). Ayrıca araştırma sonuçları öğretmenlerin yaşları, branşları, mesleki kıdemleri ve en son mezun oldukları okula göre öğretmenlik mesleğine ilişkin algıları arasında $p < .01$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymuştur. Görüşme sonuçları da elde edilen nicel sonuçları desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenlik Mesleği, Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Algı, İlköğretim, Sosyal Statü, Pedagojik Formasyon

**AN ANALYSIS OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS' PERCEPTIONS REGARDING
TEACHING PROFESSION ACCORDING TO DIFFERENT VARIABLES**

ABSTRACT

It is aimed to analyze the perceptions of the elementary school teachers regarding teaching profession according to different variables. The social status, professional formation, teacher competences and general profession perceptions did not show any difference according to the teacher's instruction grade. There has been a significant difference at $p < .01$ level on the perception of field information, Professional formation and general profession according to the school type work at. There has not been a significant difference on the perception of social status, ethic values and teacher competences according to the school type thwy work at ($p > .05$). Furthermore, there has been a significant difference at $p < .01$ level on the perception of age, branches, seniority and the school they graduated from according to teaching profession. Interview results support the quantiative results as well.

Keywords: Teaching Profession, Perception Regarding Teaching Profession, Elementary Education, Social Scale, Pedagojik Formasyon

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Çağımızda bilim ve teknoloji alanındaki büyük ve hızlı gelişmeler, toplumların eğitilmiş insan gücüne olan ihtiyacını ön plana çıkarmış, nitelikli insan gücü, bütün dünya ülkelerinin eğitim politikalarının en önemli ve vazgeçilmez konusu haline gelmiştir. Bu gelişmelere paralel olarak; bireyin, topluma yararlı olabilmesi için kazanması gereken davranışlar; katlanarak artmakta ve tüm teknolojik kolaylıklara karşın insan; bir yol göstericiye, çok daha fazla ihtiyaç duymaktadır. Bu bağlamda, eğitim kurumlarının görevleri de hem değişmekte, hem de zorlaşmaktadır. Bu nedenle, son yıllarda tüm ülkeler; eğitim sistemlerini ve öğretmen yetiştirme politikalarını sorgulamaya başlamışlar, daha iyi eğitim için, daha nitelikli öğretmen ilkesiyle çalışmalarına yön vermektedirler.

Eğitim, toplumsal bir sistem olarak ele alındığında, bu sistemin başlıca öğelerini veya girdilerini öğrenciler, öğretmenler, eğitim programı, yöneticiler, eğitim uzmanları, eğitim teknolojisi, fiziksel ve finansal kaynaklar oluşturmaktadır. Bunlar içinde öğretmen, en temel öğedir. Eğitimin niteliği ve kalitesi de büyük ölçüde öğretmenlerin niteliği ile doğru orantılıdır. Bu bakımdan eğitim sistemi içinde öğretmenlerin yeri eğitim hizmetlerinin kalitesi yönünden önem taşımaktadır [1, 2 ve 3].

Öğretmenlik çok eski bir uğraş alanı olmasına karşın özel uzmanlık bilgisi ve becerisi gerektiren bir meslek olarak kabul görmesi oldukça yenidir [2 ve 4]. Günümüzde bile birçok kişi belli bir konuda bilgi ve beceriye sahip olan kişilerin öğretmen olabileceğine inanmaktadır. Oysa eğitimin bir bilim olarak ortaya çıkması ve gelişmesiyle birlikte öğretmenlik meslek bilgisi önem kazanmaya başlamış ve öğretmenlik için bireylerin özel bilgi ve becerilere sahip olması gerekliliği ortaya çıkmıştır [3 ve 4]. Oktay (1998)'e göre öğretmenlik çeşitli meslek alanları içinde kendisinden en çok görev ve rol üstlenmesi beklenen meslek alanlarından biridir [5].

1.1. Öğretmenlik Mesleğinin Tanımı

(The Definition of Teaching Profession)

Türkiye'de öğretmenlik mesleği, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile yasal bir tanıma kavuşmuştur. Öğretmenlik mesleği, 1739 sayılı milli eğitim temel kanununun 43. maddesinde, "Öğretmenlik, devletin eğitim-öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir" şeklinde tanımlanmıştır [2, 3, 4, 6, 7, 8 ve 9]. Bu yasaya göre öğretmenler bu görevlerini, Türk Milli Eğitimi'nin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak yürütmekle yükümlüdürler [2, 4, 8, 9 ve 10]. Bu kanuna göre, öğretmenler, öğretmen yetiştiren kurumlardan, akademilerden ve üniversitelerin ilgili fakülte, enstitü ve bölümlerinden ve bunlara denkliği Milli Eğitim Bakanlığı'nca kabul edilen yurt dışı kurumlardan mezun olanlar arasından söz konusu bakanlık tarafından seçilir [11].

Günümüzde öğretmenlik mesleği, eğitim sektörü ile ilgili olan sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik boyutlara sahip, alanda özel uzmanlık bilgi ve becerisini temel alan akademik çalışma ve mesleki formasyonu gerektiren, profesyonel statüde uğraşı alanıdır [3, 4 ve 7]. Kısaca öğretmenlik mesleği, insan davranışının mimarı, insan mühendisi, insanın kişiliğini biçimlendiren bir sanatkar olarak tanımlanmaktadır [1 ve 2].

1.2. Öğretmenlik Mesleği Algısı (The Perception of Teaching Profession)

Mesleğe karşı güçlü bir bağlılık duygusu, öğretmenliğin gerektirdiği niteliklere sahip olmayı açıklayan önemli faktörlerden biridir. Öğretmenlik mesleğini benimseyen, bu mesleğin bir üyesi olmaktan gurur duyan, mesleki etiğe değer veren öğretmenler, mesleğin gerektirdiği temel nitelikleri de üzerinde taşıyor demektir. Bu nitelikler, öğretmenin mesleğini algılayışıyla doğrudan ilgilidir. Meslekle ilgili olumlu algılar, bu niteliklerin varlığını ortaya koyarken, olumsuz algılar da bu niteliklerden yoksunluğu ortaya koyabilir. Öğretmen yetiştiren kurumların temel amaçlarından biri, bu nitelikleri öğretmen adaylarına kazandırmakla ilgilidir [2].

Öğretmenlerin sosyal statü, etik değerler, alan bilgisi, formasyon eğitimleri ve yeterlilikleri iyi bir öğretmen olabilmelerinde en önemli faktörlerdir. Okçabol (2000)'a göre, bir öğretmenin mesleğine karşı algısının öğrencilerinin öğrenmeye karşı yaklaşımları, derse karşı tutumları ve başarıları üzerinde önemli etkileri olabilmektedir [12]. Ayrıca, McGinnis ve arkadaşları (1998)'na göre de, öğretmenlik mesleğine yönelik algı (tutum) öğretmenlerin mesleğinde nasıl bir öğretmen olacağı konusunda etkili bir rol oynamaktadır [13]. Kaynağı ne olursa olsun algı ile öğretim ve öğrenme, dolayısı ile algı ve başarı arasında aynı yönde artan veya azalan bir ilişkinin bulunduğu yapılan birçok araştırma ile gösterilmiştir [2 ve 8].

Etkili bir öğretmende bulunması gereken kişisel ve mesleki anlamda çeşitli nitelikler bulunmaktadır. Öğretmenin hoşgörülü, sabırlı, açık fikirli, esnek ve uyarlayıcı, sevecen, esprili, anlayışlı, yüksek başarı beklentisi olan, cesaretlendirici ve destekleyici olması kişisel nitelikleri ile ilgili sahip olması gereken yeterliliklerdir. Genel kültür, konu alanı bilgisi, mesleki beceri ve yeterlilikler (öğretim sürecini planlama, çeşitlilik getirebilme, süreyi etkili kullanma, katılımcı öğretim ortamı düzenleme, öğrencilerdeki gelişimi izleme) ise mesleki niteliklerle ilgili ölçütlerdir [3, 4 ve 7]. Öğretmenlerin bu yeterliliklere sahip olabilmesi ancak öğretmenlik mesleğine ilişkin yüksek algıya sahip olmaları ile mümkündür. Çalışmalar incelendiğinde, öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarında beş boyut üzerinde durulduğu görülmektedir [2 ve 8]. Bunlar öğretmenlerin öğretmenlik mesleğinin sosyal statüsüne, etik değerlerine, alan bilgisi ve meslek bilgisine yönelik yeterliliklerine ve kendi yeterliliklerine ilişkin algılarıdır.

- **Öğretmenlik Mesleğinin Sosyal Statüsüne İlişkin Algıları:** Öğretmenlerin mesleğe ilişkin sosyal statü algıları, toplum gözünde kendilerine biçtiği değerdir. Meslek grubu içerisinde bireyin kendini tanımlaması, aynı zamanda onun moral değerlerini ifade etmektedir. Toplum içinde bir rol üstlenmek, kabul görmek, takdir edilmek, her meslek grubu üyesinin vazgeçilmez ihtiyaçlarındandır. Meslek grubu üyesi olarak her birey sosyal bir varlıktır. Diğer insanlarla birlikte yaşamının getirdiği bir takım beklentileri vardır. İşe yaramak, toplum içindeki bir boşluğu doldurmak ve fark edilmek onun sosyalleşmesinin bir parçasıdır. Her meslek grubu yaşadığı toplum içinde kendine, toplumun ona yaklaşımını esas alan bir tanım getirir. Bu tanımlamada kendine layık görülen birtakım tavırlar ve uygulamalar esas alınır. Yapılan iş ile ilgili yasal düzenlemeler, ekonomik getiriler, insanların gösterdiği sosyal itibar gibi. Tüm bunların işaret ettiği yer, mesleğin toplumsal

statüsünü gösterir [3 ve 14]. Öğretmenlik mesleğinin sosyal statüsünü bu mesleği yapmakta olan bireylerin tatmin ve mutluluk düzeyleri belirler.

- **Öğretmenlik Mesleğinin Etik (Ahlaki) Değerlerine İlişkin Algıları:** Öğretmenlik mesleğini yürütürken uyulması gereken bazı ahlaki ilkeler, mesleğe ve insana ilişkin bazı değerler söz konusudur. Mesleğin temel değerleri olarak da görülen bu ilkelerin, mesleğe bağlılığın temel ölçütlerinden birisi olduğu söylenebilir [2 ve 8]. Ahlak, insanların kendilerini uymakla yükümlü hissettikleri davranışlar ve kurallardır [15 ve 16]. Ahlak insanların nasıl hareket edeceklerini düzenleyen genel davranışlar bütünüdür. Ahlaki değerler bir davranış veya tutumun kabul edilebilir veya kabul edilemez olduğuna dair inançlardan ortaya çıkan genel kabullerdir. Değer verip önemsemediğimiz ve o doğrultuda davranmaya çalıştığımız ortak insani ilkelerdir [16]. Pehlivan (1998)'a göre mesleki ahlak, belli bir meslek grubunun, mesleğe ilişkin olarak oluşturup, koruduğu; meslek üyelerini belli bir şekilde davranmaya zorlayan; kişisel eğilimlerini sınırlayan; yetersiz ve ilkesiz üyeleri meslekten dışlayan; meslek içi rekabeti düzenleyen ve hizmet ideallerini korumayı amaçlayan mesleki ilkeler bütünlüğüdür [17]. Ahlaki ilkeler adalet ve eşitlik ilkeleri ile çelişmeyen, adaletli davranan insanların üzerinde ortak olarak birleşecekleri genel soyut ilkelerdir [15]. Aynı işi yapan insanlar olan meslek gruplarının da benzer tutum ve ahlaki yargılar geliştirmesi bir bakıma ahlaki olarak bir eğitim de sağlayabilir. Öğretmenlik yapan bireylerin üzerinde birleşecekleri ahlaki ilkeleri verilen hizmetin kalitesini yükselteceği gibi, mesleki bilinci de arttıracaktır [15].

Bu tanımlardan yola çıkarak öğretmenlik mesleğinin de kendine özgü bazı ahlaki ilke ve değerleri olduğu söylenebilir. Bu ahlaki değerler; sorumluluklarını yerine getirme, mesleki bakımdan yeterli olma, uzmanlığın sınırlarını bilme, zamanı verimli şekilde kullanma, uygun öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma, bireysel farklılıklara dikkat etme, bilgiyi aktarma, ölçme ve değerlendirmede yansız olma, öğrenci çıkarlarını koruma, öğrenci haklarına saygılı olma, gizlilik kuralına uyma, kuruma karşı sorumlu olma, toplumun örf ve adetlerine saygı gösterme, değer aktarımında dikkatli olma, örnek olma [15], derse zamanında girip çıkma, öğretim dönemi içinde izin almama, öğrencilere eşit davranma, yeri geldikçe öğrencilerin sırlarını paylaşma, kendi öğrencilerine özel ders vermeme ve meslek dışı işlerde çalışmamadır [4].

- **Öğretmenlerin Alan Bilgisine Yönelik Yeterliliklerine İlişkin Algıları:** Öğretmedeki başarının bir bölümü alanı iyi bilmekle ilgilidir. Alanını iyi bilmeyen bir öğretmen, neyi, nasıl öğreteceğini de bilemez. Öğretmen yetiştirme programlarında öğretmen adayının belirli bir alanda uzmanlık bilgisine sahip olması amaçlanmaktadır [2, 8 ve 18]. Ülkemizde eğitim programları Türkçe, fen, matematik, sosyal bilimler gibi konu alanlarına ayrılmıştır. Bu nedenle öğretmen kendi alanını iyi bilmeli, alanındaki gelişmeleri takip edebilmelidir. Öğreteceği konu alanında kendini yeterli gören ve alanları ile ilgili gelişmeleri takip ederek yeterliliklerini arttıran öğretmenler, öğrencilerin öğrenmeleri üzerinde daha etkili bir rol oynarlar.
- **Öğretmenlerin Mesleki Formasyon Yeterliliklerine İlişkin Algıları:** Öğretmenin bir alanı ya da konuyu çok iyi bilmesi,

öğretimin önkoşulu olmasına karşılık başarılı bir öğretim işi için yeterli değildir. Öğretmen, bildiğini nasıl öğretebileceğini de bilmelidir [2, 4 ve 8]. Bir öğretmenin, bir alanda uzmanlık bilgisine sahip olması yanında aynı zamanda öğretmenlik mesleği ile ilgili bazı bilgi ve becerilere de gereksinimi vardır. Öğretmenlik meslek bilgisi kapsamında öğretmenlerin, esas itibarıyla öğretme ve öğrenme olmak üzere iki temel sürece ilişkin yeterlikler kazanmaları gerekmektedir [2].

- **Öğretmenlerin Kendi Yeterliliklerine İlişkin Algıları:** Öğretmen sahip olmaları gereken alan bilgisi ve meslekle ilgili bilgi ve beceriler yanında aynı zamanda bazı alanlarda da ek bilgilere gereksinimleri olmakta, öğretmenlerin geniş bir dünya görüşüne ve genel kültüre sahip olmaları beklenmektedir [2 ve 8]. En temel görevi öğrencinin sosyalleşmesi ve toplumsal kültürü öğrenciye aktarmak olan öğretmenin bu görevini başarıyla yerine getirebilmesi için içinde yaşadığı toplumu, kültürel özellikleri ile birlikte tanınması gerekmektedir.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Günümüzde yapılandırmacı yaklaşımı temel alarak oluşturulan eğitim programları öğretmenlerin kendi yeterliliklerine ilişkin algılarını yeniden gözden geçirme gerekliliğini ortaya koymaktadır. Öğretmenler değişen eğitim programlarına ve günümüz öğretmen rolünün değişen özelliklerine kendini uydurmak zorundadır. Çağın gerisinde kalmamak yolunda büyük çaba sarf etmek zorunda olan öğretmenin rolündeki başlıca değişiklik, öğrencisinin onun yegâne bilgi kaynağı olmadığının farkına varması ile ortaya çıkmaktadır. Bunun için öğretmen farklı kaynakları kullanarak sürekli kendi yeterliliklerini ve bilgilerini geliştirmek durumundadır. Gelişen bilgisini uygun öğrenme ortamları oluşturarak, farklı öğretim yöntemlerini kullanarak öğrencileri ve meslektaşları ile paylaşabilmelidir. Toplumun ve öğrencilerin farklı ve değişen ihtiyaçlarına uyum sağlayabilecek esnek yaklaşımlar sergileyebilmelidir. Kendi sorunlarının üstesinden gelmeyi başarırken, toplumun sorunlarına da çok yönlü çözümler üretmek zorunda olan bir vatandaş olmayı başarabilmelidir. Rolünün, sınıf içi öğrenmeleri gerçekleştirmenin ötesinde okulun tamamı, yakın ve uzak çevreyi uygun eğitim ortamlarına dönüştürmek olduğunu bilmelidir [5 ve 19].

Öğretme-öğrenme sürecinin üç temel unsuru vardır. Bunlar öğretmen, öğrenci ve öğrenme ortamıdır. Öğrencilerin istenilen davranışları kazanmalarını sağlamak, bu üç önemli unsurun niteliklerinin yükseltilmesiyle mümkün olmaktadır. Eğitim sistemine işlenmemiş bir şekilde giren öğrencinin sistemden istenilen yönde çıkmasını sağlamada en önemli rolü öğretmen üstlenmektedir. Çünkü; bir öğretmen, öğrenme ve öğretme süreci içerisinde kullanacağı strateji, yöntem ve teknikleri öğrencinin öğrenme özelliklerine göre planladığı ve uyguladığı, ortamı doğru ve iyi düzenlediği, öğrencilerle karşılıklı hoşgörü sınırları içinde iletişim kurduğu oranda başarıya ulaşabilecektir. Bu da öğretmenlerin mesleğin gerektirdiği temel niteliklere sahip olmasıyla mümkündür. Öğretmenlik mesleğini benimseyen, bu mesleğin bir üyesi olmaktan gurur duyan ve haz alan, mesleki etiğe (ahlak) değer veren öğretmenler, mesleğin gerektirdiği temel nitelikleri de üzerinde taşıyor demektir. Meslek ile ilgili olumlu algılar, bu niteliklerin varlığını ortaya koyarken olumsuz algılar da bu niteliklerden yoksunluğu ortaya koymaktadır. Bu nedenle, meslek algısı bağlamında öğretmenin sosyal statüsü, alan bilgisi, öğretmenlik meslek formasyonu, genel kültür ve etik değerlere sahip

olma konusunda kendini algılama şeklinin çeşitli değişkenler ile doğrudan ilişkili olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin cinsiyetlerinin, yaşlarının, kıdemlerinin, kademelerinin, çalıştıkları okul türünün ve en son mezun oldukları okulun, onların öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının etkisiyle şekillenebileceği düşünülmektedir. Öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algıları, onların kendilerini toplum içinde nasıl gördükleri, motivasyonları ve sınıf ortamındaki öğretimlerini nasıl gerçekleştirdikleri üzerinde etki yaratmaktadır. Araştırmacılar, bu davranış, algı ve beklenti biçimlerinin öğretmenlerin kendi sınıflarında oluşturdukları profesyonel roller ve sınıf atmosferleri üzerinde de etkili olduğunu savunmuşlardır [20]. Meslek algısı öğretmenin öğretime ne şekilde yaklaştığını ve öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarını ne şekilde karşıladığını ortaya koyan önemli faktörlerden birisidir [21]. Ülkemizde de gerek çağdaş eğitim anlayışının öğretmene yüklediği sorumluluklar ve gerekse yaşam boyu öğrenme becerisine sahip bireyler yetiştirmek amacıyla öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının araştırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu düşüncelerden hareketle "İlköğretim öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin algıları (öğretmenliğin sosyal statüsüne, etik değerlerine, alan bilgisi yeterliliklerine, öğretmenlik formasyonuna, kendi yeterliliklerine ilişkin algıları) çeşitli değişkenlere göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir? sorusu araştırmanın problemini oluşturmuştur.

Bu araştırmada; İlköğretim öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının (öğretmenliğin sosyal statüsüne, etik değerlerine, alan bilgisi yeterliliklerine, öğretmenlik formasyonuna, kendi yeterliliklerine ilişkin algıları) çeşitli değişkenlere göre anlamlı bir farklılık gösterip-göstermediğinin araştırılması amaçlanmıştır.

Araştırmanın bu temel amacı doğrultusunda cevaplamayı amaçladığı sorular aşağıda yer almaktadır:

- Cinsiyete, öğretim kademelerine ve okul türüne göre öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algıları anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- Yaşa, bransa, mesleki kıdeme ve en son mezun olunan okula göre öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algıları anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

3. YÖNTEM (METHOD)

3.1. Araştırma Modeli, Evren ve Örnekleme (Research Model, Population and Sample)

Araştırmada ilişkisel tarama modeli uygulanmıştır. Ayrıca araştırmada öğretmenlerle görüşme yapılmıştır. Araştırma evrenini İstanbul ili Kadıköy, Üsküdar, Ümraniye ilçelerinde bulunan tüm ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler oluşturmuştur. Araştırma örneklemini ise Kadıköy ilçesinde 19, Üsküdar ilçesinde 19 ve Ümraniye ilçesinde 11 ilköğretim okulunda görev yapan toplam 1306 öğretmen oluşturmuş bunların %64,5'i (842) bayan öğretmenlerden, %35,5'i (464) erkek öğretmenlerden oluşmuştur.

3.2. Veri Toplama Araçları (Data Collection Tools)

Araştırmada veri toplama aracı olarak "Öğretmen Kişisel Bilgi Formu", "Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Algı Ölçeği" kullanılmıştır.

- **Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Algı Ölçeği:** Araştırmada ilköğretim I. ve II. kademe öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin algısını ölçmek amacıyla 2003 yılında Acat ve Şişman tarafından geliştirilen, geçerlilik ve güvenilirliği

sağlanmış, Cronbach Alfa katsayısı ölçek toplamında 0.83 olarak tespit edilmiş, 37 maddeden oluşan ölçme aracı kullanılmıştır. Ölçek öğretmenliğin sosyal statüsüne ilişkin 8 madde, etik değerlerine ilişkin 8 madde, alan bilgisine yönelik 8 madde, mesleki formasyona ilişkin 7 madde ve öğretmenlerin kendi yeterliliklerine ilişkin 6 madde olmak üzere beş alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alfa katsayıları sosyal statü alt boyutunda .79, etik değerler alt boyutunda .78, alan bilgisi alt boyutunda .74, mesleki formasyon boyutunda .72 ve öğretmenlerin kendi yeterlilikleri alt boyutunda ise .75'dir. Ölçme aracında her bir sorunun karşısında "bütünüyle katılıyorum-hiç katılmıyorum" biçiminde beşli likert bir ölçek verilmiştir [8 ve 2].

- **Öğretmen Kişisel Bilgi Formu:** Araştırma grubunu oluşturan öğretmenler hakkındaki kişisel bilgileri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından "Öğretmen Kişisel Bilgi Formu" oluşturulmuştur. "Öğretmen Kişisel Bilgi Formu"nda öğretmenlerin cinsiyeti, yaşı, kademesi, branşı, öğretmenlik mesleğindeki hizmet yılı (kıdemi), çalıştığı okul türü ve en son mezun olmuş olduğu okul bilgileri sorulmuştur.

3.3. Verilerin Analizi (Data Analysis)

Araştırmada, öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının yaşa, branşlara, mesleki kıdeme ve en son mezun olunan okula göre anlamlı bir farklılık gösterip-göstermediği MANOVA analizi ile cinsiyete, öğretim kademelerine ve okul türüne göre anlamlı bir farklılık gösterip-göstermediği ise t-testi ile tespit edilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler, SPSS 10.0 istatistik programı aracılığı ile analiz edilmiştir.

4. BULGULAR (FINDINGS)

Cinsiyete, Öğretim Kademelerine ve Okul Türüne Göre Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Algılarına İlişkin Bulgular: Araştırmanın birinci alt probleminde cinsiyete, öğretim kademelerine ve okul türüne göre öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının anlamlı bir farklılık gösterip-göstermediği incelenmiştir. Bu alt probleme yanıt aramak; cinsiyete, öğretim kademelerine ve okul türüne göre öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının anlamlı bir farklılık gösterip-göstermediğini tespit etmek amacıyla ilişkisiz grup t-testi analizi yapılmıştır. Öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının cinsiyete göre farklılaşp-farklılaşmadığı ile ilgili t-testi sonuçları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının cinsiyete göre farklılığına ilişkin t-testi sonuçları
(Table 1. The "t-test" results according to the teachers' perceptions towards the teaching profession concerning gender)

	Cinsiyet	N	\bar{x}	Ss	Sh	Sd	t	p
Sosyal Statü	Erkek	464	22,1164	4,7879	,2223	1304	-3,496	p<.01
	Bayan	842	23,1116	4,9967	,1722			
Etik Değerler	Erkek	464	32,6121	5,0906	,2363	1304	-6,276	p<.01
	Bayan	842	34,4121	4,7165	,1625			
Alan Bilgisi	Erkek	464	28,4547	5,1145	,2374	1304	-4,827	p<.01
	Bayan	842	29,8931	5,2251	,1801			
Mes. Formasyon	Erkek	464	30,2026	3,7281	,1731	1304	-6,178	p<.01
	Bayan	842	31,5131	3,5580	,1226			
Öğretmenlik Yeterlilikleri	Erkek	464	22,3491	3,2122	,1491	1304	-5,013	p<.01
	Bayan	842	23,2910	3,2702	,1127			
ÖMİA TOPLAM	Erkek	464	135,7349	14,3944	,6682	1304	-7,577	p<.01
	Bayan	842	142,2209	15,0279	,5179			

Tablo 1 incelendiğinde öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının hem genel toplam hem de alt faktörler bazında erkek ve bayan öğretmenler arasında bayan öğretmenlerin lehinde anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir (p<.01). Bayan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının erkek öğretmenlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu tabloda cinsiyet grupları arasındaki fark istatistiksel açıdan güçlü bir fark olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 2. Öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının öğretim kademelerine göre farklılığına ilişkin t-testi sonuçları
(Table 2. The "t-test" results according to the teachers' perceptions towards the teaching profession concerning instructional grades)

	KADEME	N	\bar{x}	Ss	Sh	Sd	t	p
Sosyal Statü	I. Kademe	703	22,5932	4,9105	,1852	1304	-1,301	p>.05
	II.Kademe	603	22,9502	4,9814	,2029			
Etik Değerler	I. Kademe	703	34,2219	4,9736	,1876	1304	3,575	p<.01
	II.Kademe	603	33,2488	4,8229	,1964			
Alan Bilgisi	I. Kademe	703	28,9431	4,8053	,1812	1304	-3,288	p<.01
	II.Kademe	603	29,8939	5,6456	,2299			
Mes. Formasyon	I. Kademe	703	31,0455	3,4646	,1307	1304	-,021	p>.05
	II.Kademe	603	31,0498	3,9026	,1589			
Öğretmenlik Yeterlilikleri	I. Kademe	703	22,9701	3,1870	,1202	1304	,163	p>.05
	II.Kademe	603	22,9403	3,3870	,1379			
ÖMİA TOPLAM	I. Kademe	703	139,7738	14,5456	,5486	1304	-,368	p>.05
	II.Kademe	603	140,0829	15,7793	,6426			

Tablo 2 incelendiğinde öğretmenlerin kademelerine göre etik değerler ile alan bilgisine ilişkin algılarının p<.01 düzeyinde anlamlı bir fark gösterdiği görülmektedir. Sosyal statü, mesleki formasyon, öğretmen yeterlilikleri ve genel meslek algılarının ise öğretmenlerin buldukları kademeye göre farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının okul türüne göre farklılığına ilişkin t-testi sonuçları
(Table 3. The "t-test" results according to the teachers' perceptions towards the teaching profession concerning school types)

	OKUL TÜRÜ	N	\bar{x}	Ss	Sh	Sd	t	p
Sosyal Statü	Resmi	1068	22,6498	4,9111	,1503	1304	-1,677	p>.05
	Özel	238	23,2437	5,0749	,3290			
Etik Değerler	Resmi	1068	33,6517	4,9793	,1524	1304	-1,880	p>.05
	Özel	238	34,3151	4,6549	,3017			
Alan Bilgisi	Resmi	1068	29,1479	5,1759	,1584	1304	-3,370	p<.01
	Özel	238	30,4328	5,3504	,3468			
Mes. Formasyon	Resmi	1068	30,7725	3,7444	,1146	1304	-6,618	p<.01
	Özel	238	32,2815	3,0413	,1971			
Öğretmenlik Yeterlilikleri	Resmi	1068	22,9279	3,2803	,1004	1304	-0,664	p>.05
	Özel	238	23,0840	3,2804	,2126			
ÖMİA TOPLAMI	Resmi	1068	139,1498	15,1129	,4624	1304	-3,902	p<.01
	Özel	238	143,3571	14,7120	,9536			

Tablo 3 incelendiğinde öğretmenlerin görev yaptıkları okul türüne göre alan bilgisi, mesleki formasyon ve genel meslek algılarının p<.01 düzeyinde anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir. Öğretmenlerin sosyal statü, etik değerler ve öğretmen yeterliliklerine ilişkin algılarının ise görev yaptıkları okul türüne göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir (p>.05).

- **Yaşa, Branşa, Mesleki Kıdeme ve En Son Mezun Olunan Okula Göre Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Algılarına İlişkin Bulgular:** Araştırmanın ikinci alt probleminde öğretmenlerin yaşa, branşa, mesleki kıdeme ve en son mezun olunan okula göre öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algıları anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu alt probleme yanıt aramak için öğretmenlerin yaşa, branşa, mesleki kıdeme ve en son mezun olunan okula göre öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algıları anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla tek yönlü MANOVA analizi yapılmıştır. Manova analizinin birinci basamağında öğretmenlerin yaşlarına göre öğretmenlik mesleğine ilişkin algı puanlarının aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri tespit edilmiş, sonuçlar Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin yaşa göre öğretmenlik mesleğine ilişkin algı puanlarının aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri
(Table 4. The arithmetic mean and standart deviation values of the teachers' perception scores towards the teaching profession concerning age)

ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE İLİŞKİN ALGI	YAŞ GRUPLARI	N	\bar{x}	Ss
Sosyal Statü	21-25 yaş	117	24,2051	5,1168
	26-30 yaş	257	22,9611	4,9227
	31-35 yaş	238	22,5294	5,1637
	36-40 yaş	157	22,7707	4,6807
	41-45 yaş	171	22,3099	5,0003
	46 yaş ve üstü	366	22,5055	4,7840
	Toplam	1306	22,7580	4,9447
Etik Değerler	21-25 yaş	117	32,8803	5,0500
	26-30 yaş	257	33,0506	4,9007
	31-35 yaş	238	32,8697	5,1839
	36-40 yaş	157	33,8280	4,6866
	41-45 yaş	171	33,8947	4,5050
	46 yaş ve üstü	366	35,0710	4,7635
	Toplam	1306	33,7726	4,9267
Alan Bilgisi	21-25 yaş	117	29,0171	5,3077
	26-30 yaş	257	29,6693	5,1124
	31-35 yaş	238	29,2605	4,9444
	36-40 yaş	157	29,2675	5,4448
	41-45 yaş	171	29,3392	5,8663
	46 yaş ve üstü	366	29,4454	5,0797
	Toplam	1306	29,3821	5,2296
Mesleki Formasyon	21-25 yaş	117	30,4359	3,7333
	26-30 yaş	257	31,6887	3,4973
	31-35 yaş	238	31,0882	4,6476
	36-40 yaş	157	31,1338	3,1645
	41-45 yaş	171	30,9649	3,3288
	46 yaş ve üstü	366	30,7678	3,3521
	Toplam	1306	31,0475	3,6719
Öğretmen Yeterlilikleri	21-25 yaş	117	23,0684	3,7571
	26-30 yaş	257	22,4241	3,1702
	31-35 yaş	238	22,7311	3,1076
	36-40 yaş	157	23,0382	3,1294
	41-45 yaş	171	23,0351	3,1862
	46 yaş ve üstü	366	23,3689	3,3651
	Toplam	1306	22,9564	3,2796
Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Algı Puanı Toplamı= ÖMİA TOPLAM	21-25 yaş	117	139,6068	16,9451
	26-30 yaş	257	139,7938	15,3040
	31-35 yaş	238	138,4790	16,1098
	36-40 yaş	157	140,0382	13,8388
	41-45 yaş	171	139,5439	14,8432
	46 yaş ve üstü	366	141,1585	14,3579
	Toplam	1306	139,9165	15,1226

(Levene's $f_1=,446$, $p>.05$; Levene's $f_2=1,896$, $p>.05$; Levene's $f_3=,808$, $p>.05$; Levene's $f_4=1,111$, $p>.05$; Levene's $f_5=1,512$, $p>.05$; Levene's $f=1,352$, $p>.05$)

Tablo 4, etik değer algısında en yüksek puan ortalamasının $\bar{x}=35,07$ puanla 46 yaş ve üstü yaş grubuna sahip öğretmenlere ait olduğunu göstermiştir. Mesleki formasyon algısında 26-30, 31-35, 36-40

yaş gruplarına sahip öğretmenler birbirlerine benzer puanlar almışlardır. Alan bilgisi algısında bütün yaş grupları birbirlerine yakın puanlar almışlardır. Öğretmen yeterlilikleri algısında en yüksek puan ortalamasının ($\bar{x} = 23,36$) 46 yaş ve üstü yaş grubuna ait olurken 21-25, 36-40, 41-45 yaş grupları da 46 yaş ve üstü grubuna yakın puanlar almışlardır. Sosyal statü algısında ise en yüksek puan ortalamasının ($\bar{x} = 24,20$) ile 21-25 yaş grubuna ait olduğu görülürken diğer yaş gruplarının tümünün birbirlerine yakın puanlar aldıkları tespit edilmiştir. Öğretmenlik mesleğine ilişkin algı ölçeği toplamında ise en yüksek puan ortalamasının ($\bar{x} = 141,15$) 46 yaş ve üstü yaş grubuna sahip öğretmenlere, en düşük puanın ($\bar{x} = 138,47$) 31-35 yaş grubuna sahip öğretmenlere ait olduğu gözlenmiştir. Puan ortalamaları arasında görülen bu farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla verilere tek faktörlü MANOVA analizi uygulanmış, sonuçlar Tablo 5'de gösterilmiştir.

Tablo 5, yaşa göre öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algıları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermiştir [$\lambda = ,905$; $F(5,1300) = 5,266$; $p < .01$]. Öğretmenlerin yaşlarına göre öğretmenlik mesleğine ilişkin algı puanları arasında gerçekleştirilen tek yönlü ANOVA testi sonuçları, sosyal statü ($F = 2,682$, $p < .05$), etik değerler ($F = 8,837$; $p < .01$), mesleki formasyon ($F = 2,699$; $p < .05$) ve öğretmen yeterlilikleri ($F = 2,822$; $p < .05$) ortalama puanlarının öğretmenlerin yaşlarına göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur.

Tablo 5. Öğretmenlerinin yaşa göre öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının farklılığına ilişkin tek faktörlü MANOVA analizi sonuçları
(Table 5. The One-Way MANOVA analyze results of the teachers' perceptions towards the teaching profession concerning age)

Kaynak	Değişkenler	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Düzeltilmiş Model	Sosyal Statü	325,751	5	65,150	2,682	p<.05
	Etik Değerler	1041,214	5	208,243	8,837	p<.01
	Alan Bilgisi	44,140	5	8,828	,322	p>.05
	Mes. Formasyon	180,803	5	36,161	2,699	p<.05
	Öğrt.Yeterlilikleri	150,734	5	30,147	2,822	p<.05
	ÖMİA TOPLAM	1097,523	5	219,505	,960	p>.05
Intercept	Sosyal Statü	596601,987	1	596601,987	24557,905	p<.01
	Etik Değerler	1286519,628	1	1286519,628	54594,966	p<.01
	Alan Bilgisi	980571,198	1	980571,198	35760,966	p<.01
	Mes. Formasyon	1096112,668	1	1096112,668	81826,445	p<.01
	Öğrt.Yeterlilikleri	599944,365	1	599944,365	56167,371	p<.01
	ÖMİA TOPLAM	22263311,153	1	22263311,153	97334,663	p<.01
YAŞ	Sosyal Statü	325,751	5	65,150	2,682	p<.05
	Etik Değerler	1041,214	5	208,243	8,837	p<.01
	Alan Bilgisi	44,140	5	8,828	,322	p>.05
	Mes. Formasyon	180,803	5	36,161	2,699	p<.05
	Öğrt.Yeterlilikleri	150,734	5	30,147	2,822	p<.05
	ÖMİA TOPLAM	1097,523	5	219,505	,960	p>.05
Hata	Sosyal Statü	31581,789	1300	24,294		
	Etik Değerler	30634,244	1300	23,565		
	Alan Bilgisi	35646,201	1300	27,420		
	Mes. Formasyon	17414,254	1300	13,396		
	Öğrt.Yeterlilikleri	13885,778	1300	10,681		
	ÖMİA TOPLAM	297348,380	1300	228,730		
Toplam	Sosyal Statü	708322,000	1306			
	Etik Değerler	1521283,000	1306			
	Alan Bilgisi	1163169,000	1306			
	Mes. Formasyon	1276508,000	1306			
	Öğrt.Yeterlilikleri	702291,000	1306			
	ÖMİA TOPLAMI	25865535,000	1306			
Düzeltilmiş Toplam	Sosyal Statü	31907,541	1305			
	Etik Değerler	31675,459	1305			
	Alan Bilgisi	35690,341	1305			
	Mes. Formasyon	17595,057	1305			
	Öğrt.Yeterlilikleri	14036,512	1305			
	ÖMİA TOPLAM	298445,903	1305			

[$\lambda = ,905$; $F(5, 1300) = 5,266$; $p < .01$]

Tablo 6. Öğretmenlerinin branşlarına göre öğretmenlik mesleğine ilişkin algı puanlarının aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri:

(Table 6. The arithmetic mean and standart deviation values of the teachers' perception scores towards the teaching profession concerning branches of the teachers)

ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE İLİŞKİN ALGI	BRANŞLAR	N	\bar{x}	Ss
Sosyal Statü	Okul Öncesi	25	24,8000	4,8990
	Sınıf Öğretmeni	681	22,5389	4,9019
	Türkçe	81	22,7407	5,1473
	Matematik	71	22,5493	4,4490
	Fen Bilgisi	68	22,0294	4,7473
	Sosyal Bilgiler	69	23,5507	5,3262
	Beden Eğitimi	43	23,0000	4,3753
	Resim	52	24,1538	5,2408
	Müzik	20	23,3500	5,4025
	Yabancı Dil	104	23,0000	5,2952
	Din Kültürü	43	22,8140	4,6561
	Diğer	49	22,4898	4,8952
	Toplam	1306	22,7580	4,9447
Etik Değerler	Okul Öncesi	25	33,8400	4,4785
	Sınıf Öğretmeni	681	34,2599	4,9954
	Türkçe	81	32,7284	4,9473
	Matematik	71	32,9296	4,9780
	Fen Bilgisi	68	33,5294	4,2898
	Sosyal Bilgiler	69	34,2609	4,4413
	Beden Eğitimi	43	32,7674	4,9030
	Resim	52	33,7115	3,9573
	Müzik	20	32,3000	5,0063
	Yabancı Dil	104	34,2019	4,6119
	Din Kültürü	43	32,2791	4,9296
	Diğer	49	31,5102	5,9306
	Toplam	1306	33,7726	4,9267
Alan Bilgisi	Okul Öncesi	25	30,0000	4,3108
	Sınıf Öğretmeni	681	28,9207	4,8169
	Türkçe	81	29,1481	4,8890
	Matematik	71	29,4085	5,0016
	Fen Bilgisi	68	29,5294	4,3622
	Sosyal Bilgiler	69	30,7826	7,6001
	Beden Eğitimi	43	29,9302	6,0608
	Resim	52	31,0577	5,2633
	Müzik	20	28,6500	3,8151
	Yabancı Dil	104	30,6538	4,8707
	Din Kültürü	43	28,3023	4,5331
	Diğer	49	29,9388	8,3701
	Toplam	1306	29,3821	5,2296
Mesleki Formasyon	Okul Öncesi	25	31,2800	2,6851
	Sınıf Öğretmeni	681	31,0485	3,4885
	Türkçe	81	30,6296	3,8355
	Matematik	71	30,2394	4,6367
	Fen Bilgisi	68	30,6765	3,4531
	Sosyal Bilgiler	69	30,7681	2,8551
	Beden Eğitimi	43	30,1395	3,9435
	Resim	52	31,5577	3,7647
	Müzik	20	30,5500	3,5015
	Yabancı Dil	104	32,3846	4,5117
	Din Kültürü	43	30,9535	3,7794
	Diğer	49	31,3878	3,1742
	Toplam	1306	31,0475	3,6719

Öğretmen Yeterlilikleri	Okul Öncesi	25	23,6000	3,4034
	Sınıf Öğretmeni	681	22,9515	3,1742
	Türkçe	81	23,1605	4,0263
	Matematik	71	22,7042	3,1094
	Fen Bilgisi	68	23,2206	3,0017
	Sosyal Bilgiler	69	23,0290	3,1200
	Beden Eğitimi	43	21,8837	3,4655
	Resim	52	23,9423	3,7333
	Müzik	20	22,6000	2,5833
	Yabancı Dil	104	23,1827	3,1982
	Din Kültürü	43	22,3953	3,2524
	Diğer	49	22,3061	3,7149
	Toplam	1306	22,9564	3,2796
Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Algı Puanı Toplamı= ÖMİA TOPLAM	Okul Öncesi	25	143,5200	15,8591
	Sınıf Öğretmeni	681	139,7195	14,5129
	Türkçe	81	138,4074	16,7241
	Matematik	71	137,8310	15,6159
	Fen Bilgisi	68	138,9853	12,4535
	Sosyal Bilgiler	69	142,3913	15,0306
	Beden Eğitimi	43	137,7209	15,9871
	Resim	52	144,4231	16,6996
	Müzik	20	137,4500	15,2987
	Yabancı Dil	104	143,4231	15,1694
	Din Kültürü	43	136,7442	15,4982
	Diğer	49	137,6327	18,3220
	Toplam	1306	139,9165	15,1226

(Levene's $f_1=,641$, $p>.05$; Levene's $f_2=,963$, $p>.05$; Levene's $f_3=,923$, $p>.05$; Levene's $f_4=,869$, $p>.05$; Levene's $f_5=1,350$, $p>.05$);
Levene's $f=1,139$, $p>.05$)

Tablo 6'da etik değer algısında en yüksek puan ortalamasının $\bar{x}=34,26$ puanla sosyal bilgiler öğretmenleri ile $\bar{x}=34,25$ puanla sınıf öğretmenlerine ait olduğunu görülmektedir. Mesleki formasyon algısında en yüksek puanı ($\bar{x}=32,38$) yabancı dil öğretmenleri alırken diğer branşlara sahip öğretmenlerin hepsi birbirlerine benzer puanlar almışlardır. Öğretmen yeterlilikleri algısında bütün branş öğretmenleri birbirlerine yakın puanlar almışlardır. Alan bilgisi algısında resim öğretmenleri $\bar{x}=31,05$, sosyal bilgiler öğretmenleri $\bar{x}=30,78$ ve okul öncesi öğretmenleri $\bar{x}=30,00$ puan alırlarken diğer branş öğretmenleri birbirlerine yakın puan almışlardır. Sosyal statü algısında en yüksek puan ortalamasının ($\bar{x}=24,80$) okul öncesi ve ($\bar{x}=24,15$) resim öğretmenlerine olurken diğer branşların birbirlerine yakın puan almışlardır. Bu puanlar öğretmenlerin sosyal statü algılarının düşük olduğunu göstermektedir. Puan ortalamaları arasında görülen bu farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla verilere tek faktörlü MANOVA analizi uygulanmış, sonuçlar Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7. Öğretmenlerinin branşlarına göre öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının farklılığına ilişkin tek faktörlü MANOVA analizi sonuçları

(Table 7. The One-Way MANOVA analyze results of the teachers' perceptions towards the teaching profession concerning branches of the teachers)

Kaynak	Değişkenler	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Düzeltilmiş Model	Sosyal Statü	340,099	11	30,918	1,267	p>.05
	Etik Değerler	773,982	11	70,362	2,946	p<.01
	Alan Bilgisi	698,973	11	63,543	2,350	p<.01
	Mesleki Formasyon	322,530	11	29,321	2,197	p<.01
	Öğret. Yeterlilikleri	165,514	11	15,047	1,404	p>.05
	ÖMİATOPLAM	4678,033	11	425,276	1,873	p<.01
Intercept	Sosyal Statü	315973,121	1	315973,121	12952,245	p<.01
	Etik Değerler	653279,316	1	653279,316	27356,085	p<.01
	Alan Bilgisi	522786,119	1	522786,119	19332,918	p<.01
	Mesleki Formasyon	568624,053	1	568624,053	42599,416	p<.01
	Öğret. Yeterlilikleri	311335,010	1	311335,010	29043,873	p<.01
	ÖMİATOPLAM	11597137,367	1	1159713,367	51083,516	p<.01
BRANŞ	Sosyal Statü	340,099	11	30,918	1,267	p>.05
	Etik Değerler	773,982	11	70,362	2,946	p<.01
	Alan Bilgisi	698,973	11	63,543	2,350	p<.01
	Mesleki Formasyon	322,530	11	29,321	2,197	p<.01
	Öğret. Yeterlilikleri	165,514	11	15,047	1,404	p>.05
	ÖMİATOPLAM	4678,033	11	425,276	1,873	p<.01
Hata	Sosyal Statü	31567,441	1294	24,395		
	Etik Değerler	30901,477	1294	23,881		
	Alan Bilgisi	34991,368	1294	27,041		
	Mesleki Formasyon	17272,526	1294	13,348		
	Öğret. Yeterlilikleri	13870,998	1294	10,719		
	ÖMİATOPLAM	293767,870	1294	227,023		
Toplam	Sosyal Statü	708322,000	1306			
	Etik Değerler	1521283,000	1306			
	Alan Bilgisi	1163169,000	1306			
	Mesleki Formasyon	1276508,000	1306			
	Öğret. Yeterlilikleri	702291,000	1306			
	ÖMİATOPLAM	25865535,000	1306			
Düzeltilmiş Toplam	Sosyal Statü	31907,541	1305			
	Etik Değerler	31675,459	1305			
	Alan Bilgisi	35690,341	1305			
	Mesleki Formasyon	17595,057	1305			
	Öğret. Yeterlilikleri	14036,512	1305			
	ÖMİATOPLAM	298445,903	1305			

[$\lambda = ,904$; $F(11, 1294) = 2,386$; $p < .01$]

Tablo 7 okul öncesi, sınıf öğretmenliği, Türkçe, matematik, fen bilgisi, sosyal bilgiler, beden eğitimi, resim, müzik, yabancı dil, din kültürü ve diğer branşlara sahip olan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algıları bakımından anlamlı farklılıklar gösterdiğini ortaya koymuştur [$\lambda = ,904$; $F(11,1294) = 2,386$; $p < .01$].

Öğretmenlerin branşlarına göre öğretmenlik mesleğine ilişkin algı puanları arasında gerçekleştirilen tek yönlü ANOVA testi sonuçları, etik değerler ($F= 2,946$; $p<.01$), alan bilgisi ($F= 2,350$; $p<.01$) ve mesleki formasyon ($F= 2,197$; $p<.01$) ortalama puanların öğretmenlik mesleğine ilişkin algılara göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur. Tablo 6'nın altında verilen Levene f-testi sonuçlarının $p>.05$ düzeyinde anlamsız olması varyansların homojen bir yapıya sahip olduğunu göstermiştir.

Tablo 8. Öğretmenlerinin mesleki kıdemine göre öğretmenlik mesleğine ilişkin algı puanlarının aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri:

(Table 8. The arithmetic mean and standart deviation values of the teachers' perception scores towards the teaching profession concerning professional seniority)

ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE İLİŞKİN ALGI	MESLEKİ KIDEM GRUPLARI	N	\bar{x}	Ss
Sosyal Statü	1-5 yıl	287	23,4599	4,9963
	6-10 yıl	325	22,9015	5,0962
	11-15 yıl	159	21,9937	4,9074
	16-20 yıl	106	22,8113	4,7572
	21-25 yıl	149	22,7181	4,9403
	26 yıl ve üstü	280	22,3071	4,7374
	Toplam	1306	22,7580	4,9447
Etik Değerler	1-5 yıl	287	33,3031	4,8598
	6-10 yıl	325	33,1815	4,9047
	11-15 yıl	159	32,8805	5,3431
	16-20 yıl	106	33,1132	5,0602
	21-25 yıl	149	34,4832	4,0530
	26 yıl ve üstü	280	35,3179	4,7905
	Toplam	1306	33,7726	4,9267
Alan Bilgisi	1-5 yıl	287	29,5261	5,2814
	6-10 yıl	325	29,2862	4,6608
	11-15 yıl	159	29,3711	6,8608
	16-20 yıl	106	28,8208	4,3922
	21-25 yıl	149	29,2953	4,7342
	26 yıl ve üstü	280	29,6107	5,2998
	Toplam	1306	29,3821	5,2296
Mesleki Formasyon	1-5 yıl	287	31,8084	3,7503
	6-10 yıl	325	30,8062	3,9709
	11-15 yıl	159	30,8679	3,7806
	16-20 yıl	106	30,9151	3,3697
	21-25 yıl	149	30,7383	3,4059
	26 yıl ve üstü	280	30,8643	3,3230
	Toplam	1306	31,0475	3,6719
Öğretmen Yeterlilikleri	1-5 yıl	287	22,6411	3,3366
	6-10 yıl	325	22,7415	3,1320
	11-15 yıl	159	23,0189	3,4042
	16-20 yıl	106	22,5094	3,1870
	21-25 yıl	149	23,3557	3,2778
	26 yıl ve üstü	280	23,4500	3,2951
	Toplam	1306	22,9564	3,2796
Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Algı Puanı Toplamı= ÖMİA TOPLAM	1-5 yıl	287	140,7387	15,3900
	6-10 yıl	325	138,9169	15,5951
	11-15 yıl	159	138,1321	16,3653
	16-20 yıl	106	138,1698	14,3105
	21-25 yıl	149	140,5906	13,7010
	26 yıl ve üstü	280	141,5500	14,4360
	Toplam	1306	139,9165	15,1226

(Levene's $f_1=,517$, $p>.05$; Levene's $f_2=3,666$, $p>.05$; Levene's $f_3=2,819$, $p>.05$; Levene's $f_4=2,285$, $p>.05$; Levene's $f_5=,436$, $p>.05$; Levene's $f=1,478$, $p>.05$)

Tablo 8 etik değer algısında en yüksek puan ortalamasının $\bar{x}=35,31$ puanla 26 yıl ve üstü kıdem grubuna sahip öğretmenlere ait olduğunu göstermiştir. Mesleki formasyon algısında 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin ortalama puanı $\bar{x}=31,80$ iken 6-10, 11-15, 16-20, 21-25, 26 yıl ve üstü kıdeme sahip öğretmenler birbirlerine benzer puanlar almışlardır. Yine alan bilgisi algısında bütün mesleki kıdem grupları birbirlerine yakın puanlar almışlardır. Öğretmen yeterlilikleri algısında en yüksek puan ortalaması ($\bar{x}=23,45$) 26 yıl ve üstü kıdem grubuna iat olurken 6-10, 11-15, 16-20 ve 21-25 yıl kıdem grupları da 26 yıl ve üstü kıdem grubuna yakın puanlar almışlardır. Sosyal statü algısında ise en yüksek puan ortalamasının ($\bar{x}=23,45$) ile 1-5 yıl kıdem grubuna ait olduğu görülürken diğer kıdem gruplarının tümünün birbirlerine yakın puanlar aldıkları tespit edilmiştir. Öğretmenlik mesleğine ilişkin algı ölçeği toplamında ise en yüksek puan ortalamasının ($\bar{x}=141,55$) 26 yıl ve üstü kıdem grubuna sahip öğretmenlere, en düşük puanın ($\bar{x}=138,13$) 11-15 yıl kıdem grubuna sahip öğretmenlere ait olduğu gözlenmiştir. Puan ortalamaları arasında görülen bu farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla verilere tek faktörlü MANOVA analizi uygulanmış, sonuçlar Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9 1-5, 6-10, 11-15, 16-20, 21-25, 26 yıl ve üstü mesleki kıdem gruplarına sahip olan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algıları bakımından anlamlı farklılıklar gösterdiğini ortaya koymuştur [$\lambda=,910$; $F(5,1300)=4,944$; $p<.01$]. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre öğretmenlik mesleğine ilişkin algı puanları arasında gerçekleştirilen tek yönlü ANOVA testi sonuçları, sosyal statü ($F=2,455$; $p<.05$), etik değerler ($F=9,294$; $p<.01$), mesleki formasyon ($F=3,227$; $p<.05$) ve öğretmen yeterlilikleri ($F=2,947$; $p<.05$) ortalama puanların öğretmenlik mesleğine ilişkin algılara göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur. Tablo 8'in altında verilen Levene f-testi sonuçlarının $p>.05$ düzeyinde anlamsız olması varyansların homojen bir yapıya sahip olduğunu göstermiştir.

Tablo 9. Öğretmenlerin mesleki kıdeme göre öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının farklılığına ilişkin tek faktörlü MANOVA analizi sonuçları

(Table 9. The One-Way MANOVA analyze results of the teachers' perceptions towards the teaching profession concerning professional seniority)

Kaynak	Değişkenler	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Düzeltilmiş Model	Sosyal Statü	298,435	5	59,687	2,455	p<.05
	Etik Değerler	1093,252	5	218,650	9,294	p<.01
	Alan Bilgisi	58,123	5	11,625	,424	p>.05
	Mes. Formasyon	215,712	5	43,142	3,227	p<.05
	Öğrt.Yeterlilikleri	157,307	5	31,461	2,947	p<.05
	ÖMİATOPLAM	2163,248	5	432,650	1,898	p>.05
Intercept	Sosyal Statü	569533,456	1	569533,456	23423,424	p<.01
	Etik Değerler	1256380,358	1	1256380,358	53406,692	p<.01
	Alan Bilgisi	950165,446	1	950165,446	34665,681	p<.01
	Mes. Formasyon	1062291,714	1	1062291,714	79460,949	p<.01
	Öğrt.Yeterlilikleri	582358,628	1	582358,628	54546,797	p<.01
	ÖMİATOPLAM	21567869,789	1	21567869,789	94633,386	p<.01
MESLEKİ KIDEM	Sosyal Statü	298,435	5	59,687	2,455	p<.05
	Etik Değerler	1093,252	5	218,650	9,294	p<.01
	Alan Bilgisi	58,123	5	11,625	,424	p>.05
	Mes. Formasyon	215,712	5	43,142	3,227	p<.05
	Öğrt.Yeterlilikleri	157,307	5	31,461	2,947	p<.05
	ÖMİATOPLAM	2163,248	5	432,650	1,898	p>.05
Hata	Sosyal Statü	31609,105	1300	24,315		
	Etik Değerler	30582,206	1300	23,525		
	Alan Bilgisi	35632,218	1300	27,409		
	Mes. Formasyon	17379,345	1300	13,369		
	Öğrt.Yeterlilikleri	13879,206	1300	10,676		
	ÖMİATOPLAM	296282,654	1300	227,910		
Toplam	Sosyal Statü	708322,000	1306			
	Etik Değerler	1521283,000	1306			
	Alan Bilgisi	1163169,000	1306			
	Mes. Formasyon	1276508,000	1306			
	Öğrt.Yeterlilikleri	702291,000	1306			
	ÖMİATOPLAM	25865535,000	1306			
Düzeltilmiş Toplam	Sosyal Statü	31907,541	1305			
	Etik Değerler	31675,459	1305			
	Alan Bilgisi	35690,341	1305			
	Mes. Formasyon	17595,057	1305			
	Öğrt.Yeterlilikleri	14036,512	1305			
	ÖMİATOPLAM	298445,903	1305			

[$\lambda = ,910$; $F(5, 1300) = 4,944$; $p < .01$]

Tablo 10. Öğretmenlerinin en son mezun olduğu okula göre öğretmenlik mesleğine ilişkin algı puanlarının aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri

(Table 10. The arithmetic mean and standart deviation values of the teachers' perception scores towards the teaching profession concerning the school they lastly graduated from)

ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE İLİŞKİN ALGI	EN SON MEZUN OLUNAN OKUL	N	\bar{x}	Ss
Sosyal Statü	Eğitim Enstitüsü	184	22,0543	4,9187
	Öğretmen Okulu	33	22,7879	4,2994
	Ön Lisans	204	22,6569	4,8107
	Lisans	809	22,8492	5,0150
	Yüksek Lisans	76	23,7500	4,7529
	Toplam	1306	22,7580	4,9447
Etik Değerler	Eğitim Enstitüsü	184	34,5761	4,3876
	Öğretmen Okulu	33	32,5455	4,8996
	Ön Lisans	204	35,2304	4,2206
	Lisans	809	33,3906	5,0417
	Yüksek Lisans	76	32,5132	5,6439
	Toplam	1306	33,7726	4,9267
Alan Bilgisi	Eğitim Enstitüsü	184	29,5870	4,6826
	Öğretmen Okulu	33	27,9394	4,4084
	Ön Lisans	204	29,6667	4,5069
	Lisans	809	29,4400	5,5031
	Yüksek Lisans	76	28,1316	5,4756
	Toplam	1306	29,3821	5,2296
Mesleki Formasyon	Eğitim Enstitüsü	184	30,6848	3,4875
	Öğretmen Okulu	33	29,8788	4,0524
	Ön Lisans	204	31,0588	3,1320
	Lisans	809	31,2126	3,7709
	Yüksek Lisans	76	30,6447	4,0978
	Toplam	1306	31,0475	3,6719
Öğretmen Yeterlilikleri	Eğitim Enstitüsü	184	23,6304	3,3850
	Öğretmen Okulu	33	22,3939	2,9889
	Ön Lisans	204	23,6422	3,1317
	Lisans	809	22,7219	3,2290
	Yüksek Lisans	76	22,2237	3,5837
	Toplam	1306	22,9564	3,2796
Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Algı Puanı Toplamı= ÖMİA TOPLAM	Eğitim Enstitüsü	184	140,5326	13,7212
	Öğretmen Okulu	33	135,5455	12,5526
	Ön Lisans	204	142,2549	14,2505
	Lisans	809	139,6143	15,3875
	Yüksek Lisans	76	137,2632	17,8836
	Toplam	1306	139,9165	15,1226

(Levene's $f_1=,525$, $p>.05$; Levene's $f_2=3,675$, $p>.05$; Levene's $f_3=1,396$, $p>.05$; Levene's $f_4=1,400$, $p>.05$; Levene's $f_5=1,308$, $p>.05$; Levene's $f=2,628$, $p>.05$)

Tablo 10 etik değer algısında en yüksek puan ortalamasının $\bar{x}=35,23$ puanla ön lisans mezunu öğretmenlere ait olduğunu göstermiştir. Mesleki formasyon algısında en yüksek puan ortalaması $\bar{x}=31,21$ ile lisans mezunu öğretmenlere ait olurken eğitim enstitüsü, öğretmen okulu, ön lisans ve yüksek lisans mezunu öğretmenler birbirlerine benzer puanlar almışlardır. Alan bilgisi algısında en son mezun olunan

bütün okul grupları birbirlerine yakın puanlar almışlardır. Öğretmen yeterlilikleri algısında en yüksek puan ortalamasının ($\bar{x} = 23,64$) ön lisans mezunu olan öğretmenlere ait olurken eğitim enstitüsü, öğretmen okulu, lisans ve yüksek lisans mezunu öğretmenler ön lisans mezunu öğretmenlere yakın puanlar almışlardır. Sosyal statü algısında ise en yüksek puan ortalamasının ($\bar{x} = 23,75$) yüksek lisans mezunu öğretmenlere ait olduğu görülürken diğer okullardan mezun olan öğretmenlerin tümünün birbirlerine yakın puanlar aldıkları tespit edilmiştir. Öğretmenlik mesleğine ilişkin algı ölçeği toplamında ise en yüksek puan ortalamasının ($\bar{x} = 140,53$) eğitim enstitüsü mezunu öğretmenlere, en düşük puanın ($\bar{x} = 135,54$) öğretmen okulu mezunu öğretmenlere ait olduğu gözlenmiştir. Puan ortalamaları arasında görülen bu farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla verilere tek faktörlü MANOVA analizi uygulanmış, sonuçlar Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 11 eğitim enstitüsü, öğretmen okulu, ön lisans, lisans ve yüksek lisans mezunu olan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algıları bakımından anlamlı farklılıklar gösterdiğini ortaya koymuştur [$\lambda = ,929$; $F(4,1301) = 4,829$; $p < .01$]. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre öğretmenlik mesleğine ilişkin algı puanları arasında gerçekleştirilen tek yönlü ANOVA testi sonuçları, etik değer ($F = 8,867$; $p < .01$), öğretmen yeterlilikleri ($F = 6,506$; $p < .01$) ortalama puanların öğretmenlik mesleğine ilişkin algılara göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur.

Tablo 11. Öğretmenlerin en son mezun olduğu okula göre öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının farklılığına ilişkin tek faktörlü MANOVA analizi sonuçları

(Table 11. The One-Way MANOVA analyze results of the teachers' perceptions towards the teaching profession concerning the school they lastly graduated from)

Kaynak	Değişkenler	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Düzeltilmiş Model	Sosyal Statü	174,737	4	43,684	1,791	p>.05
	Etik Değerler	840,615	4	210,154	8,867	p<.01
	Alan Bilgisi	214,493	4	53,623	1,967	p>.05
	Mes. Formasyon	103,691	4	25,923	1,928	p>.05
	Öğrt.Yeterlilikleri	275,266	4	68,817	6,506	p<.01
	ÖMİATOPLAM	2424,761	4	606,190	2,664	p<.05
Intercept	Sosyal Statü	236553,314	1	236553,314	9698,351	p<.01
	Etik Değerler	514411,126	1	514411,126	21704,306	p<.01
	Alan Bilgisi	380799,017	1	380799,017	13964,981	p<.01
	Mes. Formasyon	428028,710	1	428028,710	31836,585	p<.01
	Öğrt.Yeterlilikleri	238688,608	1	238688,608	22565,826	p<.01
	ÖMİA TOPLAM	8782201,422	1	8782201,422	38597,392	p<.01
En Son Mezun Olunan Okul	Sosyal Statü	174,737	4	43,684	1,791	p>.05
	Etik Değerler	840,615	4	210,154	8,867	p<.01
	Alan Bilgisi	214,493	4	53,623	1,967	p>.05
	Mes. Formasyon	103,691	4	25,923	1,928	p>.05
	Öğrt.Yeterlilikleri	275,266	4	68,817	6,506	p<.01
	ÖMİA TOPLAM	2424,761	4	606,190	2,664	p<.05
Hata	Sosyal Statü	31732,804	1301	24,391		
	Etik Değerler	30834,844	1301	23,701		
	Alan Bilgisi	35475,847	1301	27,268		
	Mes. Formasyon	17491,366	1301	13,445		
	Öğrt.Yeterlilikleri	13761,246	1301	10,577		
	ÖMİA TOPLAMI	296021,142	1301	227,534		
Toplam	Sosyal Statü	708322,000	1306			
	Etik Değerler	1521283,000	1306			
	Alan Bilgisi	1163169,000	1306			
	Mes. Formasyon	1276508,000	1306			
	Öğrt.Yeterlilikleri	702291,000	1306			
	ÖMİA TOPLAM	25865535,000	1306			
Düzeltilmiş Toplam	Sosyal Statü	31907,541	1305			
	Etik Değerler	31675,459	1305			
	Alan Bilgisi	35690,341	1305			
	Mes. Formasyon	17595,057	1305			
	Öğrt.Yeterlilikleri	14036,512	1305			
	ÖMİA TOPLAM	298445,903	1305			

[$\lambda = ,929$; $F(4, 1301) = 4,829$; $p < .01$]

5. SONUÇ VE TARTIŞMA (CONCLUSION AND DISCUSSION)

Araştırmanın birinci alt problemine yanıt aramak için yapılan analizler sonucunda öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının hem genel toplam hem de alt boyutlar bazında erkek ve bayan öğretmenler arasında bayan öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği gözlenmiştir. Sonuçlar, öğretmenlerin kademelerine göre etik değerler ile alan bilgisine ilişkin algılarının anlamlı bir farklılık gösterdiğini; sosyal statü, mesleki formasyon,

öğretmen yeterlilikleri ve genel meslek algılarının ise anlamlı bir farklılık göstermediğini ortaya koymuştur. Ayrıca sonuçlar öğretmenlerin görev yaptıkları okul türüne göre alan bilgisi, mesleki formasyon ve genel meslek algılarının anlamlı bir farklılık gösterdiği; sosyal statü, etik değerler ve öğretmen yeterliliklerine ilişkin algılarının ise anlamlı bir farklılık göstermediğini ortaya koymuştur.

Öğretmenlerin öğretmenlik meslek algısı ile kişisel özellikleri arasında gerçekleştirilen karşılaştırmalar, öğretmenlik meslek algısının cinsiyete, öğretim kademelerine ve okul türüne göre anlamlı düzeyde farklılaştığını göstermiştir. Ültanır (1998) yapmış olduğu bir araştırmada sınıf öğretmenlerinin mesleksi görev algıları ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir [22]. Benzer şekilde Acat ve arkadaşları (2003) yapmış oldukları bir araştırmada öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının cinsiyete göre farklılık göstermediğini tespit etmişlerdir [8]. Ancak bu çalışmada bayan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının erkek öğretmenlere göre daha yüksek olduğu ve bu farklılığın anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin kişisel özelliklerini ortaya koymaya yönelik olarak yapılan araştırmalar özellikle gelişmiş ülkelerde bayan öğretmenlerin sayısının erkek öğretmenlerden fazla olduğunu göstermiştir [4]. Bu durum genel olarak bayanların öğretmenlik mesleği için kendilerini daha uygun bulduklarını düşündürmektedir. Üredi ve Üredi (2004) sınıf öğretmeni adayları üzerinde gerçekleştirdikleri bir araştırmada bayan öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre okudukları bölümü daha çok sevdiğini, bölümde öğrendiklerine ve derslere karşı daha olumlu tutuma sahip olduklarını tespit etmişlerdir [23 ve 24]. Bu çalışmada da bayan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğinin gereklerini yerine getirme konusunda kendilerini daha yeterli gördükleri ve yeteneklerine güvendikleri düşünülmektedir.

Öğretim kademesi ile öğretmenlik meslek algısı arasında gerçekleştirilen karşılaştırmalar etik değerler algısında ilköğretim birinci kademenin, alan bilgisi algısında ise ilköğretim ikinci kademenin lehine anlamlı farklılıklar olduğunu ortaya koymuştur.

Okul türü ile öğretmenlik meslek algısı arasında gerçekleştirilen karşılaştırmalar, alan bilgisi ve mesleki formasyon algıları bakımından özel okullarla devlet okullarında görev yapan öğretmenler arasında özel okulda görev yapan öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymuştur. Bu farkın özel okullarda görev yapan öğretmenlerin ekonomik ve çalışma koşullarının devlet okullarında çalışan öğretmenlerden daha iyi olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Özel okullarda öğretmenlerden beklenenlerin fazla olması ile birlikte öğretmenler kendilerini sürekli olarak geliştirmekte bu da onların kendilerini alanlarında daha yetkin hissetmesine neden olabilmektedir.

Araştırmanın ikinci alt problemine yanıt aramak için yapılan analizler, öğretmenlerin yaşları, branşları, mesleki kıdemleri ve en son mezun oldukları okula göre öğretmenlik mesleğine ilişkin algıları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermiştir.

Araştırma sonuçları mesleki kıdemleri 1-5 yıl arası olan 21-25 yaş grubundaki öğretmenlerin öğretmenlik mesleğinin sosyal statüsüne ilişkin algılarının yüksek olduğunu göstermiştir. Benzer şekilde mesleki kıdemleri 1-5 yıl arası olan 26-30 yaş grubundaki öğretmenlerin mesleki formasyon algılarının en yüksek değerde olduğu gözlenmiştir. Etik değer ve öğretmen yeterlilikleri algısında ise mesleki kıdemi 26 yıl ve üstü olan 46 yaş ve üstü yaş grubundaki öğretmenlerin en yüksek puana sahip olduğu tespit edilmiştir. Şişman

ve Acat (2003) da yaptıkları bir araştırmada öğretmenlerin meslekteki kıdemlerinin artıkça öğretmenliğin sosyal statüsüne ilişkin algılarının olumsuz yönde değiştiğini ortaya koymuşlardır. Aynı çalışma öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğinin etik değerlerine ilişkin algılarının mesleki kıdeme bağlı olarak farklılaştığını, kıdem artıkça mesleğin etik değerlerini benimseme düzeyinin de arttığını tespit etmişlerdir [2]. Bu çalışmada araştırmacılar, mesleğe yeni başlayanların kıdemli öğretmenlere göre daha yüksek öğretmenlik formasyonu algısına sahip olduklarını tespit etmişlerdir. Öğretmenlerin meslekte deneyimleri arttıkça mesleğin temel değerleri olarak görülen ilkeleri benimseme düzeyleri de artabilmektedir. Bu durum, deneyimli öğretmenlerin mesleğin etik değerine ilişkin algılarının daha yüksek olmasına neden olabilmektedir. Ültanır (1998) yapmış olduğu bir araştırmada öğretmenlerin öğretmen adaylarına göre mesleği severek yapma, sabırlı ve hoşgörülü olmaya çalışma, güler yüzlü, sabırlı ve anlayışlı olma, çocukların eğitsel ve kişisel sorunlarını çözebilme konularında daha başarılı olduklarını tespit etmiştir. Öğretmenler ve öğretmen adayları arasındaki bu farklılıklar öğretmen adaylarının deneyim eksikliklerine bağlanmıştır [22]. Bu nedenle mesleğe ilişkin deneyimin artması ile birlikte mesleğe bağlılığın temel ölçütleri olan mesleğin etik değerlerine ilişkin algının da artacağı düşünülmektedir. Araştırma sonuçlarında yaş ve mesleki kıdem değişkeni ile meslek algısı arasında yapılan karşılaştırmalardan elde edilen sonuçların birbirine paralellik göstermesi de bu düşüncüyü destekler niteliktedir. Bununla birlikte ön lisans ve eğitim enstitüsü mezunu olan öğretmenlerin diğer okullardan mezun olanlara göre daha yüksek düzeyde etik değer, öğretmen yeterlilikleri ve genel meslek algısına sahip olması da deneyim faktörü ile açıklanabilir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Şişman, M., (2001). Öğretmenliğe Giriş. Ankara: PegemA Yayınları.
2. Şişman, M. ve Acat, M.B., (2003). Öğretmenlik Uygulaması Çalışmalarının Öğretmenlik Mesleğinin Algılanmasındaki Etkisi. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 13(1), 235-250.
3. Doğan, C., (2003). Türkiye’de Öğretmenlik Mesleğinin Sorunları ve Öğretmen Adaylarının Mesleğe İlişkin Görüşleri. İstanbul: Burak Yayınları.
4. Erden, M., (2005). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. İstanbul: Epsilon Yayıncılık Hizmetleri Tic. ve San. Ltd. Şti.
5. Oktay, A., (1998). Türkiye’de Öğretmen Eğitimi. Millî Eğitim, 137, 22-27.
6. Özyar, A., (2001). Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Politikaları. Bilim ve Aklın Aydınlanmasında Eğitim Dergisi, 2 (21).
7. Ada, S. ve Ünal, S., (2004). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. İstanbul: Marmara Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Teknik Eğitim Fakültesi Matbaası.
8. Acat, M.B., Balbağ, M.Z., Demir, B. ve Görgülü, A., (2003). Fen-Edebiyat Fakültesi, Eğitim Fakültesi Ve Tezsiz Yüksek Lisans Programına Devam Eden Öğrencilerin Öğretmenlik Meslek Algıları. Eğitimde Bilime Katkı: I. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.
9. Özdemir, S. ve Yalın, H.İ., (2003). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Ankara: Nobel Yayınları.
10. Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü. (1998). Türkiye’de Öğretmen Eğitimi. Milli Eğitim, 137, 40-44.

11. Öztürk, C., (2001). 21. Yüzyılın Eşiğinde Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme. (Ed: Oğuz ve Diğerleri). 21. Yüzyılda Eğitim ve Türk Eğitim Sistemi. İstanbul: Sedar Yayıncılık.
12. Okçabol, R., (2000). Öğretmende Aranılan Nitelikler ve Yeni YÖK Modeli. II. Ulusal Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu, 419-425. Çanakkale: Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
13. McGinnis, J.R., Kramer, S., Roth-MeDuffie, A. ve Watanabe, T., (1998). Charting The Attitude And Belief: Journeys Of Teacher Candidates In A Reform-Based Mathematics And Science Teacher Preparation Program. A paper presented at the annual meeting of the American Educational Research Association, 13-17: San Diego, California.
<http://www.towson.edu/esme/metp/Research/AERA98.html>. Erişim Tarihi: 18. 11. 2005.
14. Eğitimciler Birliği Sendikası (Memur-Sen Konfederasyonu). (2004). Öğretmen Sorunları Araştırması. Ankara: Uyum Ajans Yayınları.
15. Kulaksızoğlu, A., (1995). Öğretmenlik Mesleğinin Ahlaki İlkeleri Konusunda Bir Deneme. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 7, 185-188.
16. Kulaksızoğlu, A., (2003). Kişisel Gelişim Uygulamaları: Ahlaki Değerler Geliştirme. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
17. Pehlivan, İ. (1998). Yönetmelik Mesleki Ve Örgütsel Etik. Ankara: Pegem Yayınları.
18. Küçükahmet, L., Külahoğlu, Ş.Ö., Güçlü, N., Çalık, T., Topses, G., Öküzöğlü, A.F. ve Korkmaz, A., (2002). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
19. Oktay, A., (2004). Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Dönem. İstanbul: Epsilon Yayıncılık Hizmetleri Tic. San. Ltd. Şti.
20. Cohen, H.J. ve Amidon, J E., (2004). Reward And Punishment Histories: A Way Of Predicting Teaching Style? The Journal of Educational Research, 97 (5), 269-277.
21. Felder, R.M. ve Henriques, E.R., (1995). Learning And Teaching Styles In Foreign And Second Language Education. Foreign Language Annals. 28 (1), 21-31.
22. Ültanır, E., (1998). Sınıf Öğretmenleri İle Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmenliğe İlişkin Mesleksel Görev Algılarının Karşılaştırılması. Vll. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi. 1, 713-722. Konya: Selçuk Üniversitesi Yayınları.
23. Üredi, I. ve Üredi, L., (2004). Evaluating Prospective Classroom Teachers' Attitudes Towards Classroom Teaching Department. 2nd International Balkan Education Congress Searching Excellence in Education. Edirne: Trakya University Education Faculty.
24. Üredi, L., (2006). İlköğretim I. ve II. Kademe Öğretmenlerinin Öğretim Stili Tercihlerine Göre Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Algılarının İncelenmesi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.